

خلاصه:

مقدمه: دارو به عنوان یکی از مهم ترین ابزارها در تامین سلامت بیماران نقش غیرقابل تردید در نظام سلامت کشور ایفا می کند و تامین این کالای استراتژیک در اولویت نظام دارویی کشور قرار گرفته است. برای اینکه بتوان به این هدف دست یافت، نظام توزیع دارویی نقش بسیار اساسی ایفا می کند.

نظام توزیع دارویی در کشور مان با مشکلات عدیده ای مواجه است و علاوه بر اینکه پاسخگوی نیازهای کشور نیست، هزینه ای بالایی را به نظام دارویی کشور تحمیل می کند. لذا بررسی نظام توزیع دارویی کشورهایی که در این زمینه پیشرو هستند می تواند تاثیر بسزایی در شناخت و حل مشکلات نظام توزیع دارویی ایفا کند. بدیهی است که هر راه حلی باید با توجه به شرایط و ظرفیت های کشور ما مورد استفاده قرار گیرد، لذا شناخت شرایط کشور و عوامل تاثیر گذار بر نظام توزیع دارویی می تواند در ارائه راه حل های کاربردی نقش بسزایی داشته باشد.

هدف از انجام این مطالعه تعیین کلیدی ترین ابعاد سازمانی اثرگذار بر نظام توزیع دارویی در ایران بود، همچنین چالش ها، راهکارهای این ابعاد مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است.

روش کار: در این مطالعه با ۲۰ نفر از مدیران ارشد شرکت های پخش سراسری دارو در ایران مصاحبه صورت گرفت (پاسخگویی ۶۷ درصد). راهنمای نیمه ساختاریافته مصاحبه ها بر اساس چهار مصاحبه عمیق و همچنین مطالعات مروری نظام توزیع دارویی کشورهای پیشرو طراحی گردید. از روش تحلیل چارچوبی برای آنالیز داده های کیفی استفاده شد.

یافته ها: شش موضوع به عنوان عوامل کلیدی اثرگذار بر نظام توزیع دارویی شناسایی شدند: سیاستگذاری توزیع دارویی، برنامه ریزی توزیع دارویی، ساختار توزیع دارو، فرآیند توزیع دارو، پایش توزیع دارو و ارزیابی توزیع دارو. نظارت های قانونی بر نظام توزیع دارویی به شکل سیستماتیک پیاده سازی نشده است، همچنین در ارتباط با موضوعاتی نظیر تجارت اینترنتی و مشکلات کمبود محصول در حوادث غیر مترقبه برنامه ریزی هدفمندی برای نظام توزیع دارویی کشورمان وجود ندارد. ساختار توزیع دارویی در ایران از یک ساختار سنتی و غیر کارا تبعیت می کند که نیاز به اصلاح دارد، علاوه بر این موضوعاتی نظیر قاچاق فرآورده های دارویی در نظام توزیع دارویی عینیت ندارد.

نتیجه گیری: برای اینکه نظام توزیع دارویی بتواند کاراتر عمل کند و هزینه زنجیره توزیع دارو به نحو اثربخش کاهش یابد می بایست اصلاحات اساسی در آن صورت گیرد، این اصلاحات بیشتر از جنبه توزیع پخش های

استانی مدنظر است که به عنوان یک حلقه اضافی در نظام توزیع دارویی ایران وجود دارد. علاوه بر این برنامه ریزی و سیاستگذاری مدونی باید جهت ایجاد زنجیره های داروخانه در کشور و تجارت اینترنتی صورت گیرد. همچنین هر تصمیمی که بر مبنای اطلاعات صحیح گرفته شود، نتیجه بهتری به بار خواهد آورد، لذا ایجاد یک سیستم اطلاعات یکپارچه دارویی که تمام اطلاعات دارویی کشور در آن قرار گیرد می تواند در تصمیم گیری ها و سیاستگذاری نظام دارویی کشور کمک قابل توجهی نماید.